Tietoisku 5/2026

Windows 11 tietokoneen ja Android älypuhelimen joitakin päivitettyjä perusvinkkejä (2022 » 2026)

Sotilaskoti ke 14.10.2026 9:30~11:30

Päivitetty Pe 09.10.2026 18:48

https://www.salminet.fi/Seniorit/WindowsWinkit2026.pdf

Ilmoittaudu viimeistään
edeltävänä maanantaina
seniorit.v.tietotekniikka@gmail.com

Windows + Android Winkit

Aloituksena kahvi ja pulla

Tietotekniikkakerho

25H2

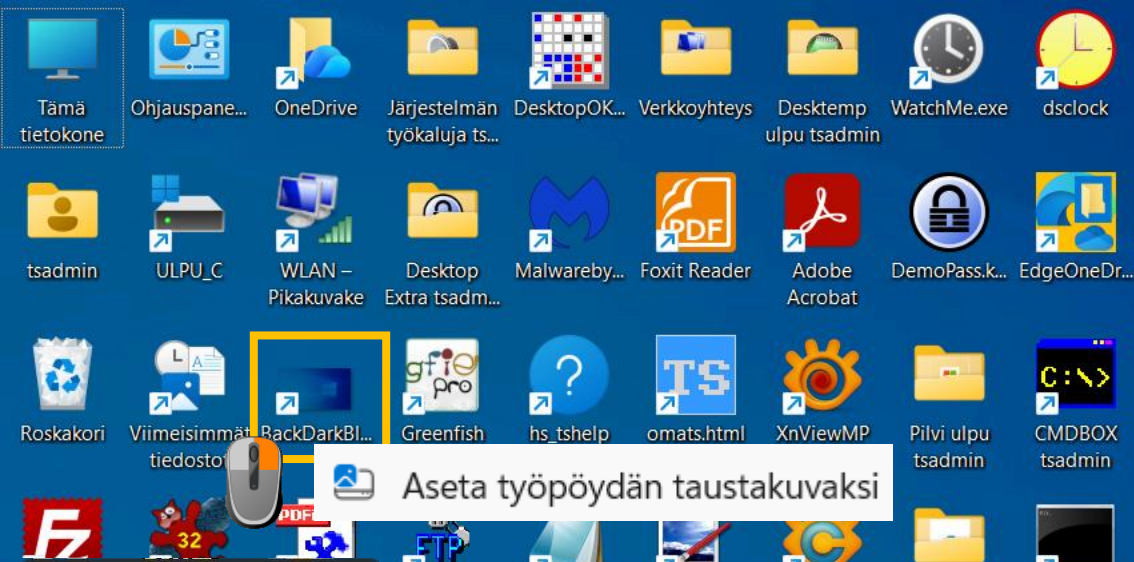

Somevastaava
Timo Salmi

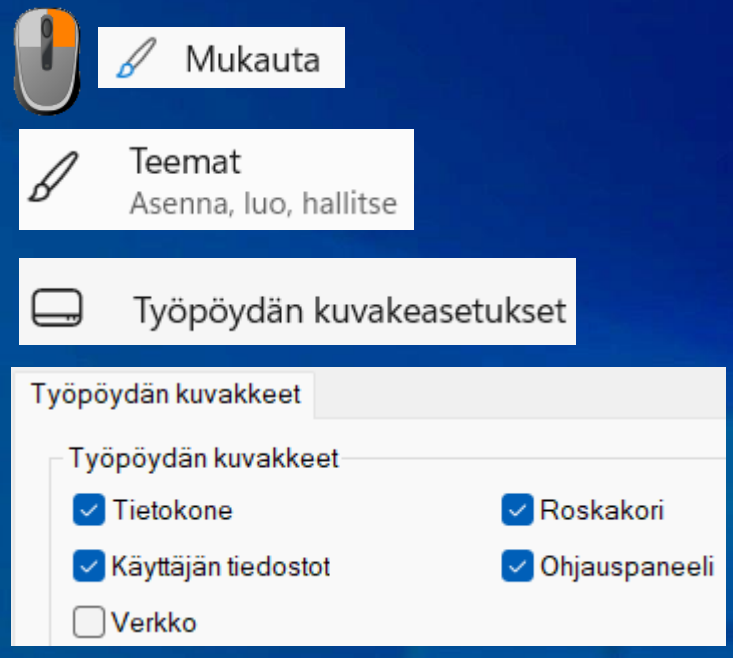

https://www.salminet.fi

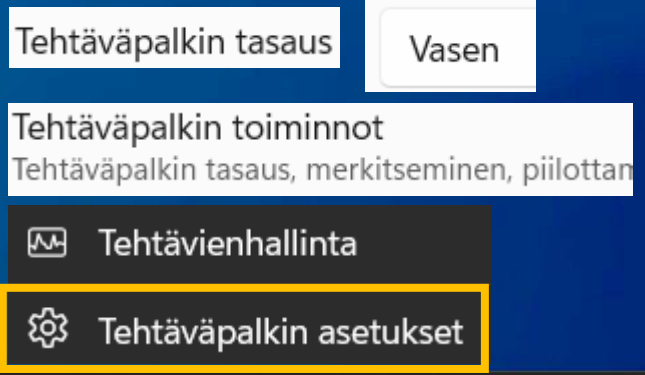
Terminologiaa ja vakioasetuksia

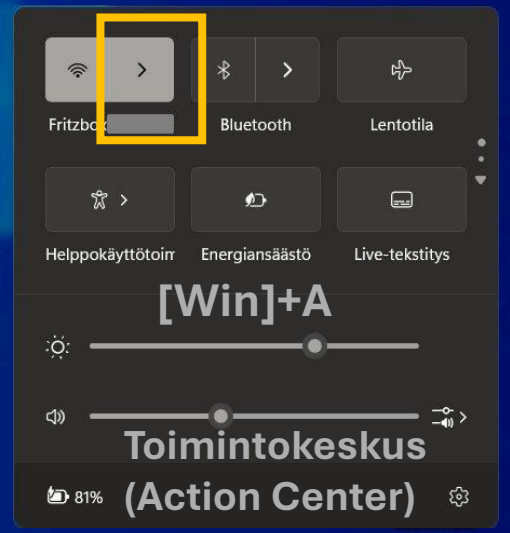
↓ Aloitus (Start)

Työpöytä (Desktop)

Tehtäväpalkki (Taskbar)

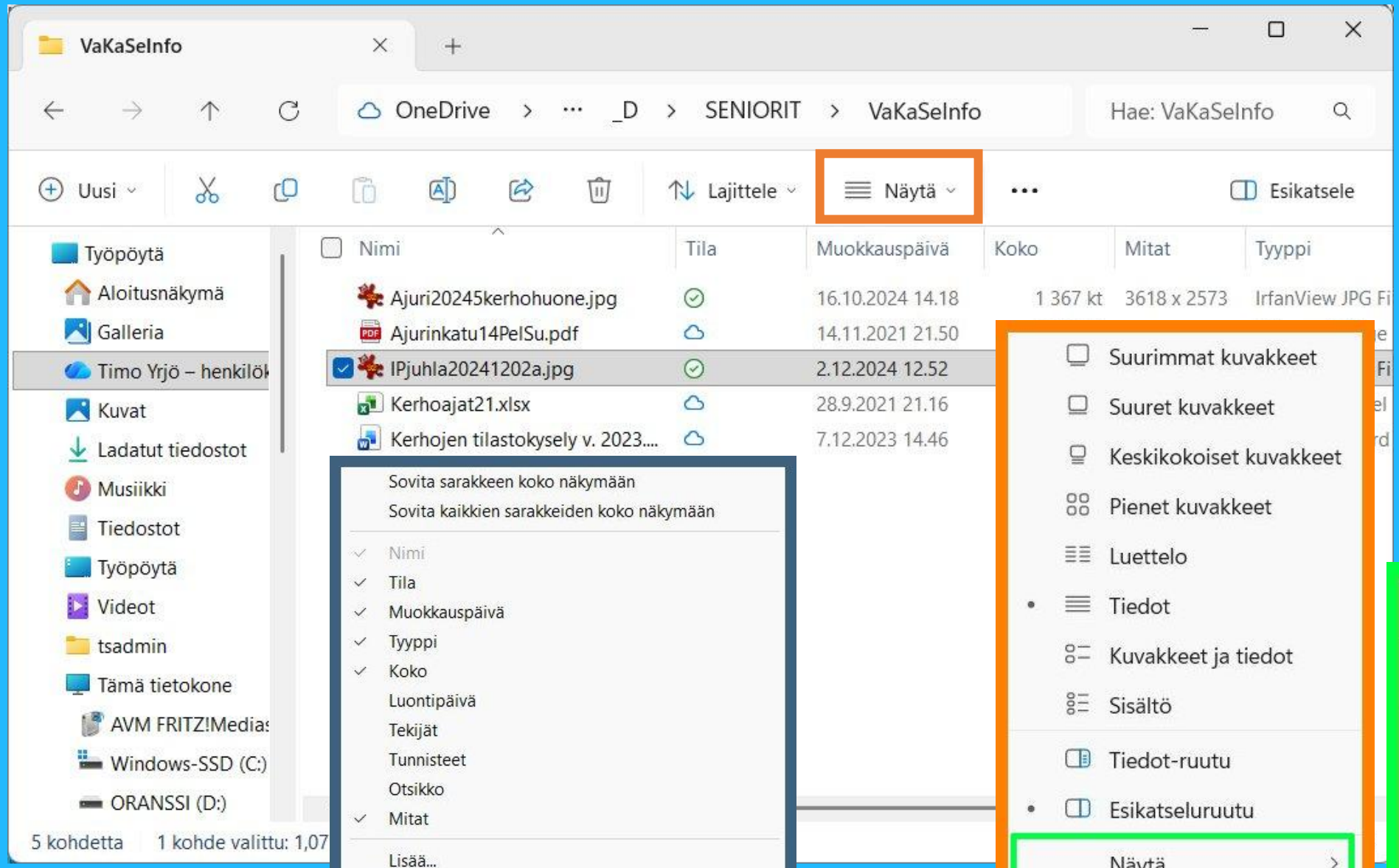

Toimintokeskus (Action Center)

Ilmaisinalue ↓ (System tray)

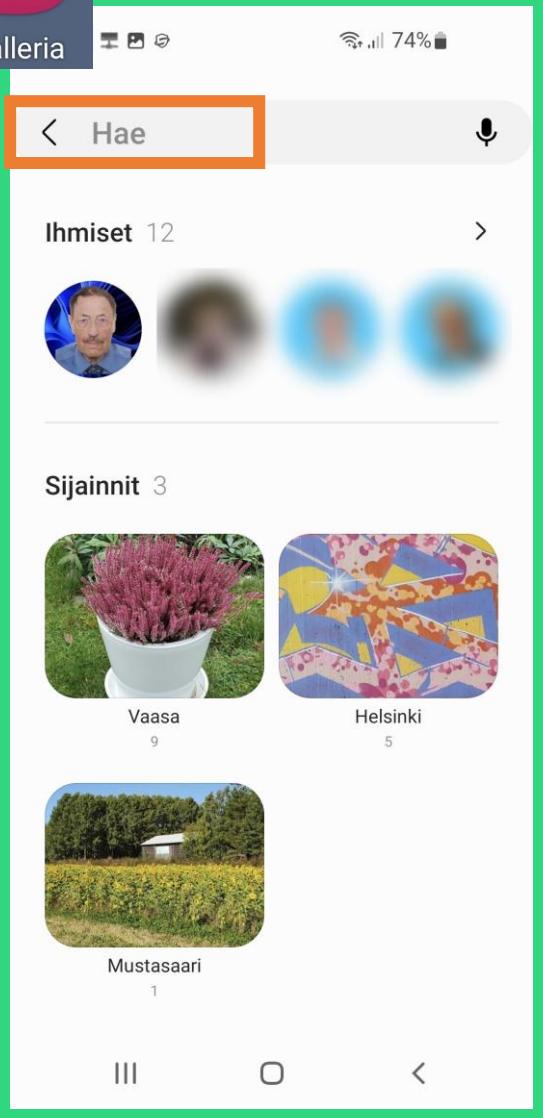
Pieni kertaus resurssienhallinnan File Explorer valinnoista

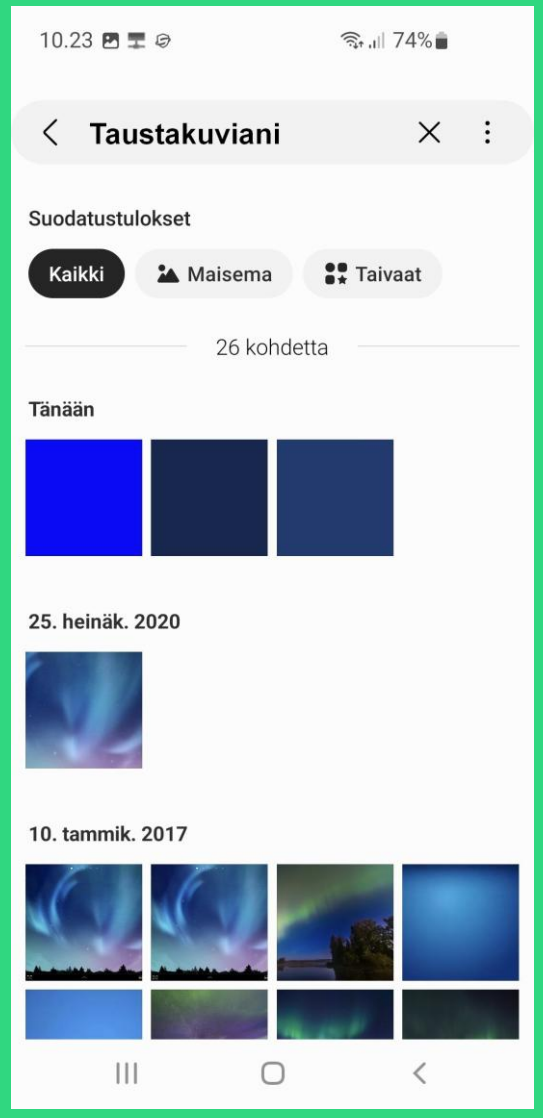

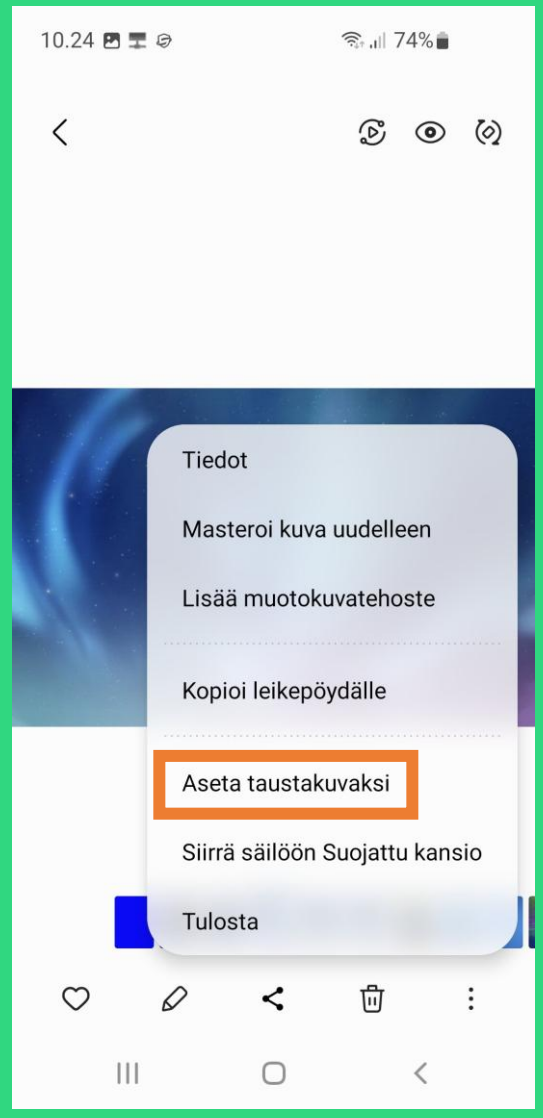

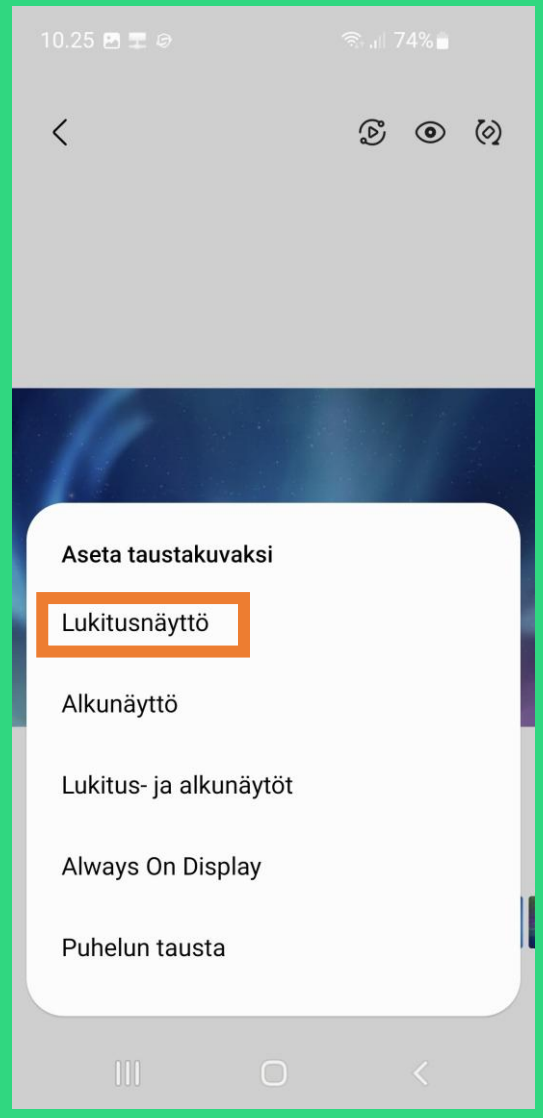
Taustakuvien asettaminen Android älypuhelimissa. Ei aina niin yksinkertaista. 🤸

Galleria

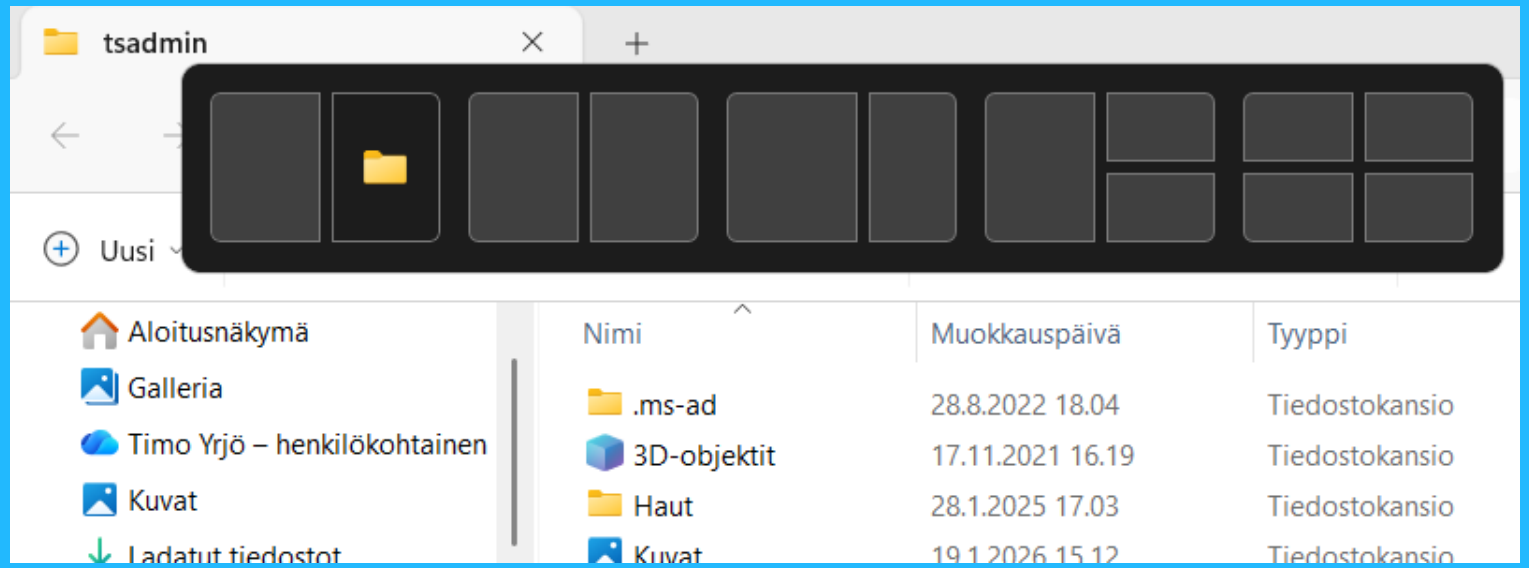

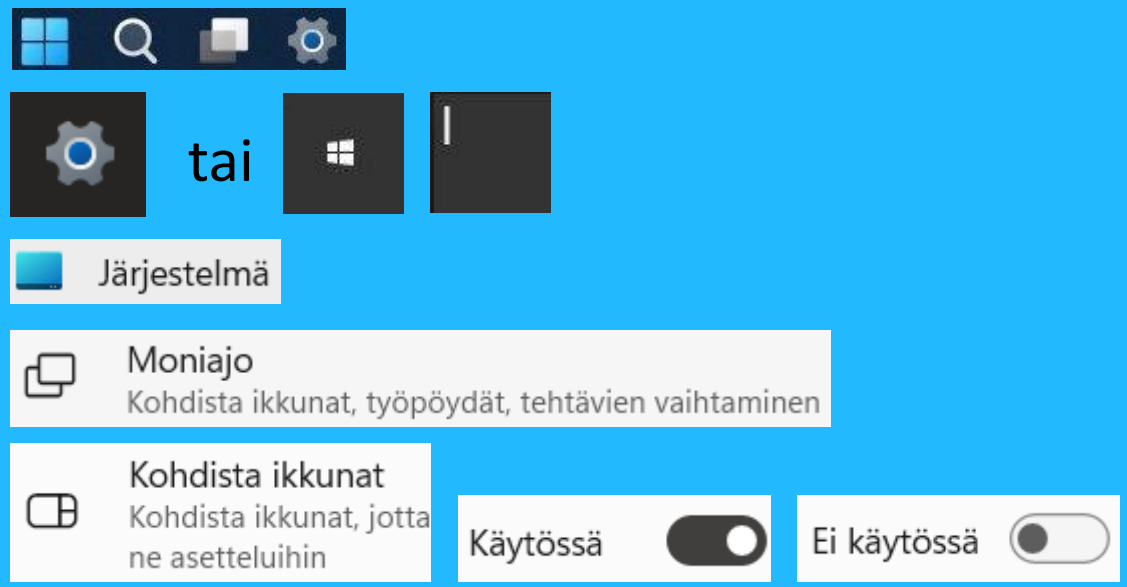

😟 Mielestäni hieman ”änkeilevä” toiminto » **kohdista ikkunat**,…

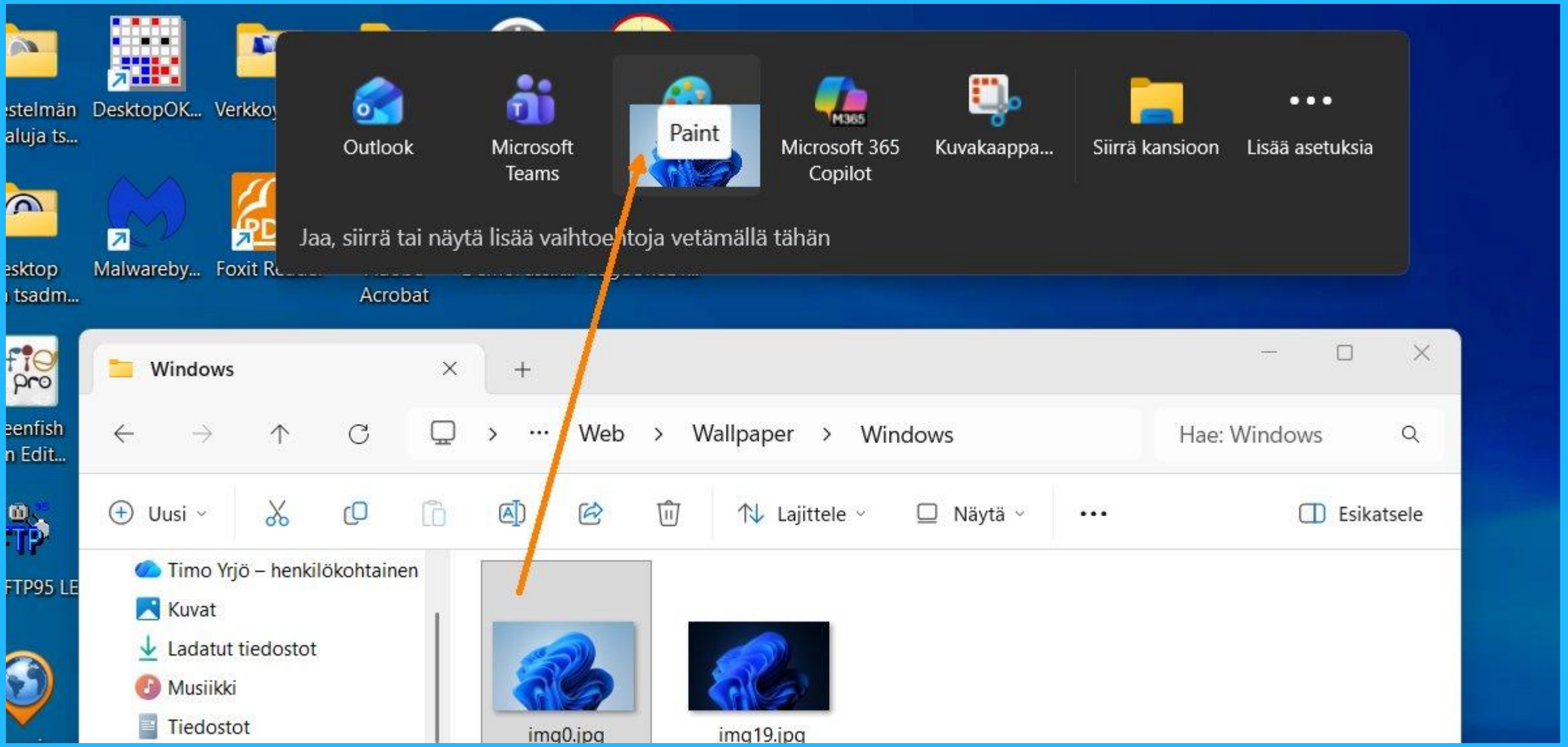

Kun kohteen vetää näytön ylälaitaan, Windows tunkee ”Snap (your) Windows” ominaisuuttaan. Samoin, jos kursori maksimoiruutuun. Turhaa paapomista? 🤔

Toisaalta toiminnosta on hyötyä esimerkiksi, jos halutaan simuloida älypuhelimen näkymää verkkosivulla.

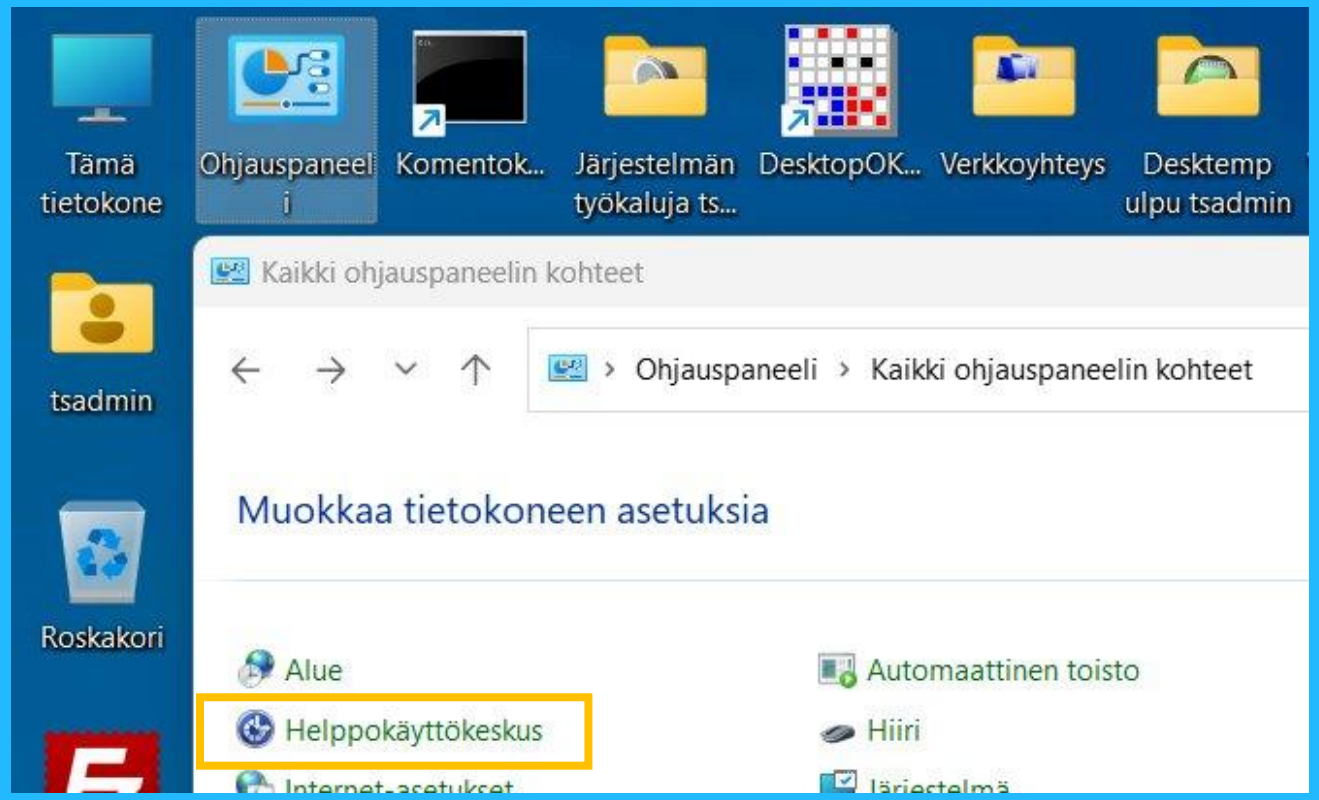
Toinen kiusankappale. Hankaloittaa pikalinkin tekemistä työpöydän yläriville. **Poistunut!?**

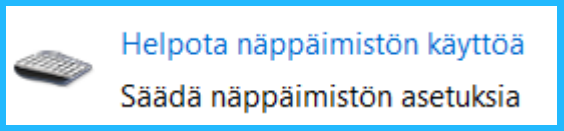

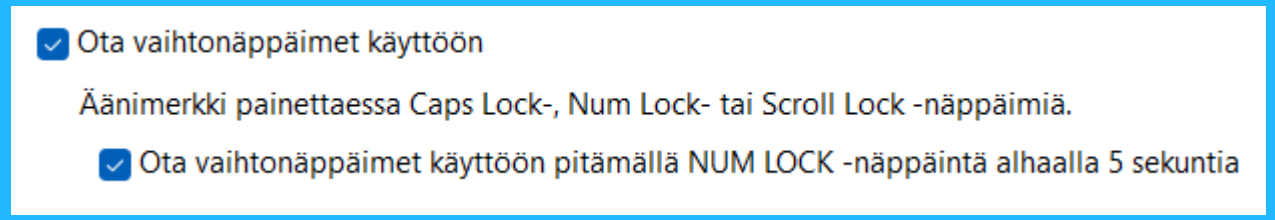
Kun tiedoston vetää ruudun ylälaitaan Windows tunkee ”vedä ja pudota pikatoimintopalkin” (drag-and-drop). Ei voi(nut?) estää asetuksista. Välttäminen: Vedä painaen oikeanpuoleista hiirinäppäintä.

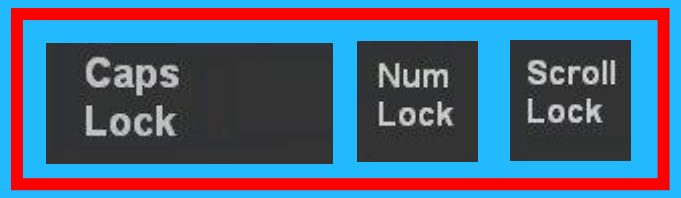
Lisää hyödyllisiä asetuksia: vaihtonäppäinten varoitusäänet päälle

Tapa 1, Ohjauspaneelin kautta

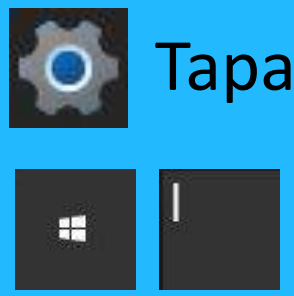

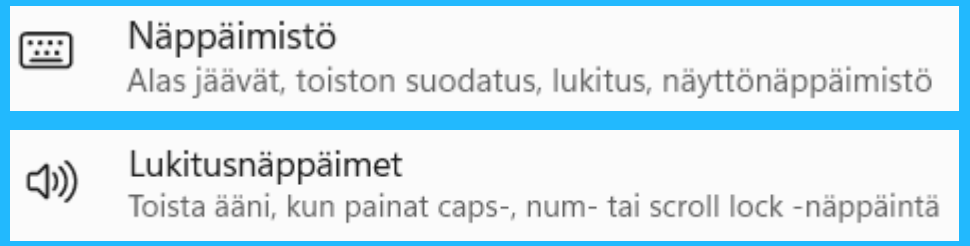

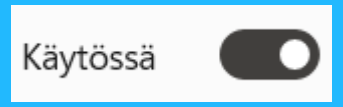

Tapa 2, Aloituksen kautta

😵 Pulassa nämä ovat ystäviäsi 🤦‍♀️ 🤦‍♀️

Esc

Escape - ”pois tästä tilanteesta”

Ctrl Z

Undo - ”Upsista! Peru tämä.” (Huom Ctrl+Y redo, ei ole yhtä yleistoimiva)

Ctrl Alt Del

Se perinteinen Windows pelastusvalikko,
Ennen kaikkea polku Tehtävienhallintaan,
muun muassa ”tappamaan” jumiutunut ohjelma

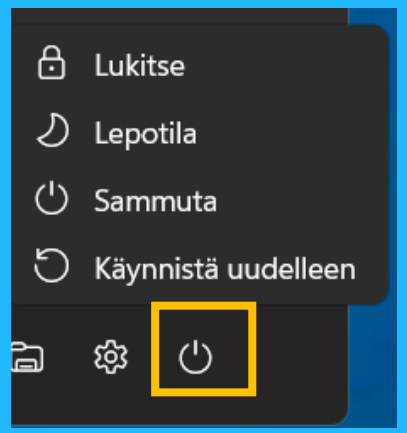
Alt F4

Sulje heti ohjelmasi. Jos työpöytä, avaa tietokoneen sulje-valikon:

Ctrl Esc

Vaihtoehtoja tietietokoneen sulkemiseen

Tyypillisesti saman asian voi tehdä niin monella eri tavalla. Teetin Google Gemini AI:llä listan vaihtoehtoisista tavoista sammuttaa Windows 11 kannettava

1. Perinteinen tapa: Aloitusvalikko

Tämä on yleisin ja turvallisin tapa sulkea tietokone.

1. Napsauta **Aloita-kuvaketta** (neljä sinistä neliötä) tehtäväpalkissa.
2. Valitse oikeasta alakulmasta **Virta-kuvake**.
3. Valitse **Sammuta**.

---

2. "Pikavalikko" hiiren kakkospainikkeella

Tämä on nopeampi tapa, joka ohittaa varsinaisen Aloitusvalikon graafiset elementit.

1. Napsauta Aloita-kuvaketta **hiiren oikealla painikkeella** (tai paina Win + X).
2. Vie hiiri kohdan **Sammuta tai kirjaudu ulos** päälle.
3. Valitse **Sammuta**.

---

3. Klassinen "Alt + F4" -pikanäppäin

Tämä on kokeneiden käyttäjien suosikki. Huomaathan, että tämän on tapahduttava työpöydällä.

1. Pienennä kaikki ikkunat (Pikanäppäin: Win + D).
2. Paina Alt + F4.
3. Varmista, että avautuvassa ikkunassa lukee **Sammuta**.
4. Paina **Enter** tai napsauta **OK**.

---

4. "Ctrl + Alt + Del" -näkymä

Tämä tapa on pelastus silloin, kun tietokone jumittaa tai jokin sovellus on tiellä.

1. Paina Ctrl + Alt + Delete.
2. Napsauta **Virta-kuvaketta** näytön oikeassa alakulmassa.
3. Valitse **Sammuta**.

---

5. Komentokehote (Komentorivi)

Jos haluat hienostella tai automatisoida sammutuksen, voit käyttää komentoa.

1. Paina Win + R, kirjoita **cmd** ja paina Enter.
2. Kirjoita komento: shutdown /s /t 0
3. Paina **Enter**.

Huom: /s tarkoittaa sammutusta (shutdown) ja /t 0 tarkoittaa aikaa (time) nolla sekuntia.

---

6. Kannen sulkeminen (Muokattava asetus)

Voit määrittää kannettavan sammumaan automaattisesti, kun suljet sen kannen.

1. Kirjoita hakuun **Ohjauspaneeli** ja avaa se.
2. Valitse **Laitteisto ja äänet** > **Virranhallinta-asetukset**.
3. Valitse vasemmasta reunasta **Valitse kannen sulkemistoiminto**.
4. Vaihda kohdan "Kun suljen kannen" asetukseksi **Sammuta**.
5. Napsauta **Tallenna muutokset**.

---

7. Fyysinen virtapainike

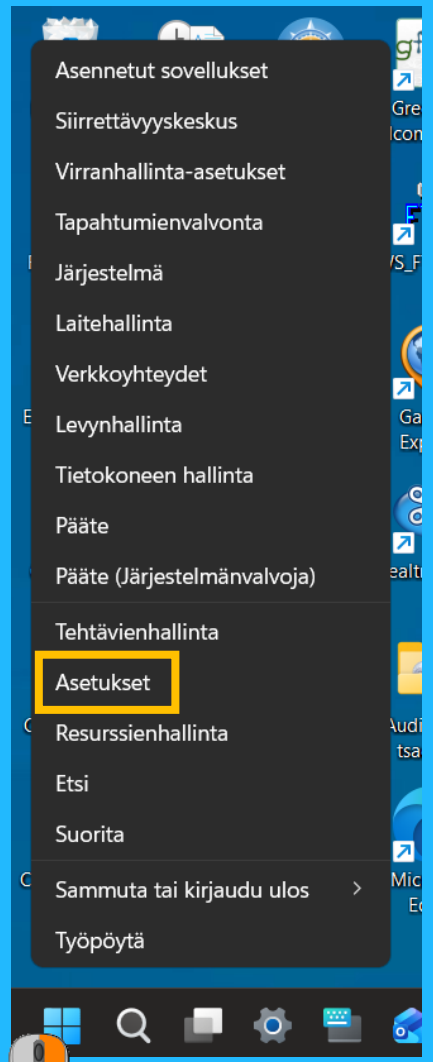
Voit myös määrittää laitteen fyysisen virtapainikkeen sammuttamaan tietokoneen (unitilaan siirtymisen sijaan) samasta "Virranhallinta-asetukset" -valikosta kuin kohdassa 6.

Varoitus: Pidä virtapainiketta pohjassa usean sekunnin ajan ("pakkosammutus") vain, jos tietokone on täysin jumissa. Tämä voi vahingoittaa tallentamattomia tiedostoja.

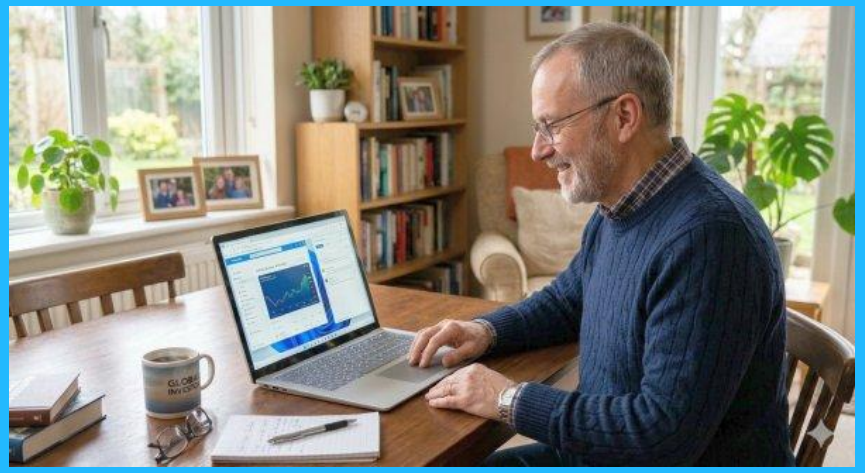
Google Privacy PolicyOpens in a new windowGoogle Terms of ServiceOpens in a new windowYour privacy & Gemini AppsOpens in a new window

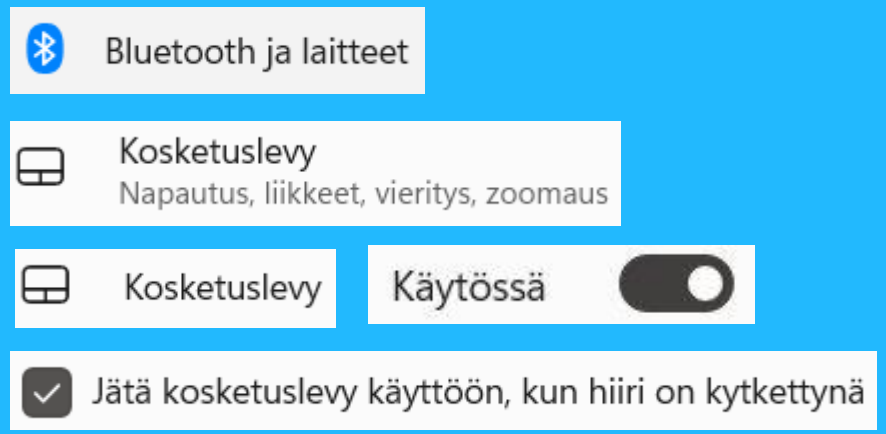
Gemini may display inaccurate info, including about people, so double-check its responses.

Kosketuslevy (touchpad), toiset tykkää, toiset ei

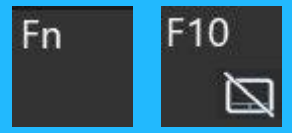

Asetuksiin näinkin

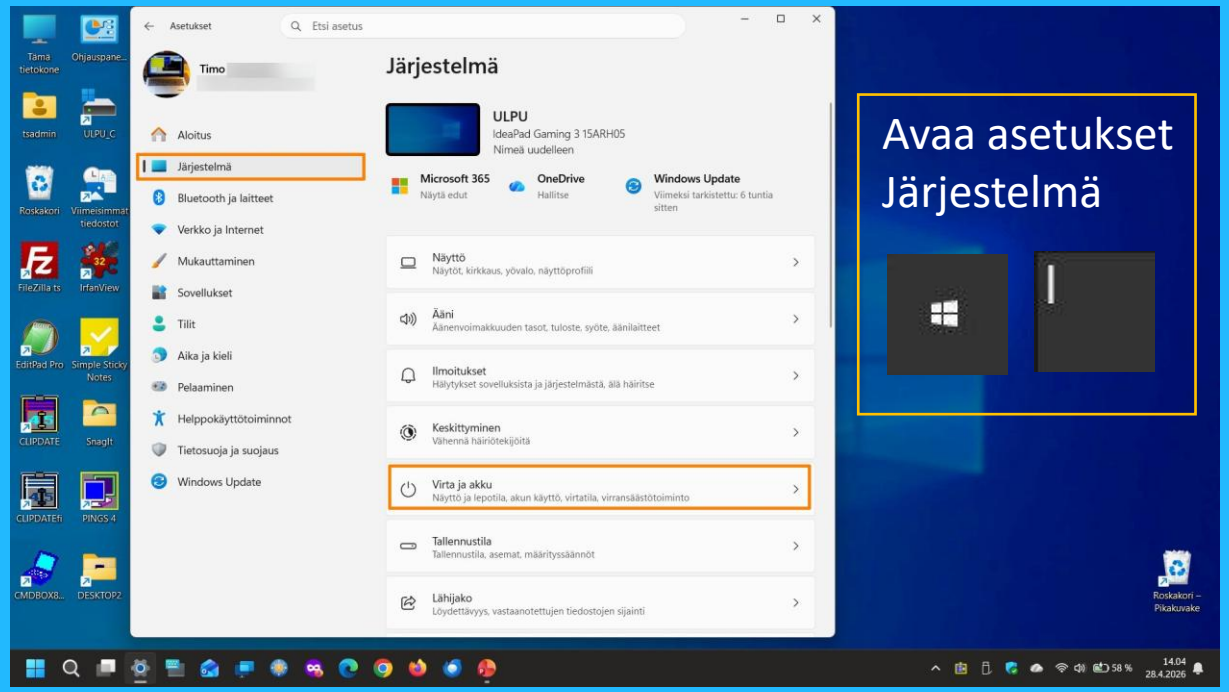

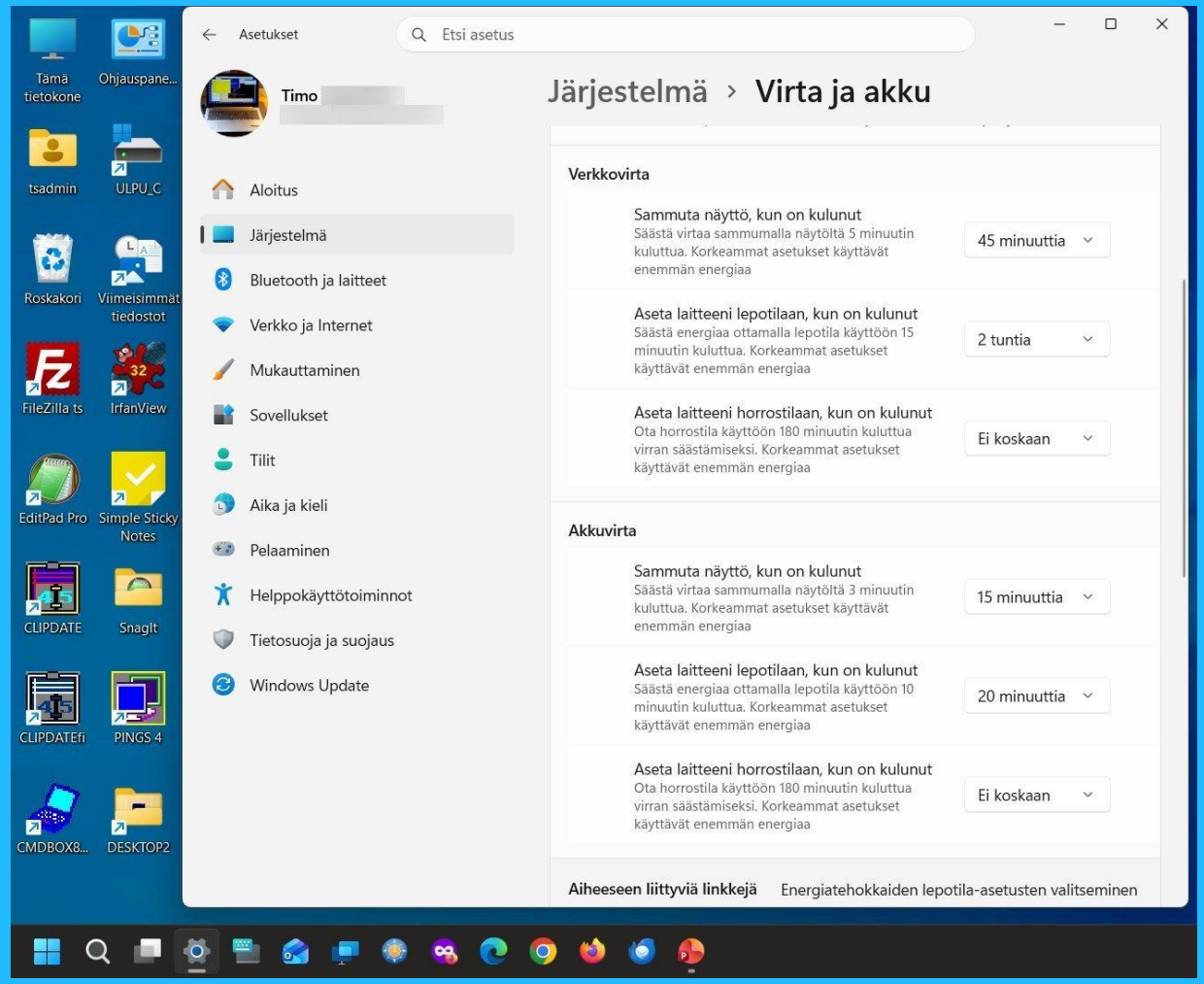

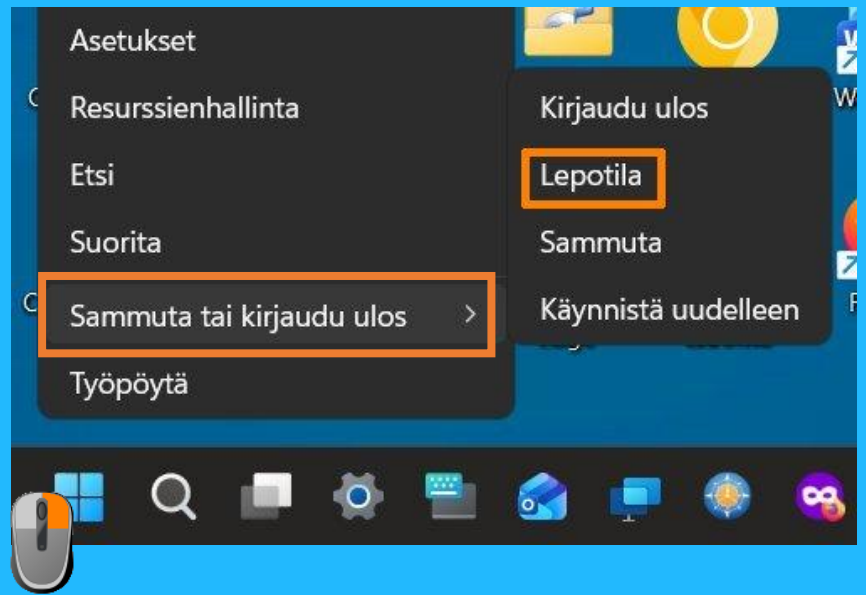
Jos Käytössä, asetusta voi vaihtaa edestakaisin (toggle). Funktionäppäin vaihtelee tietokoneittain. Esim. F6 F9

Tietokoneen virransäästö lepotilalla ja/tai sen asetuksilla

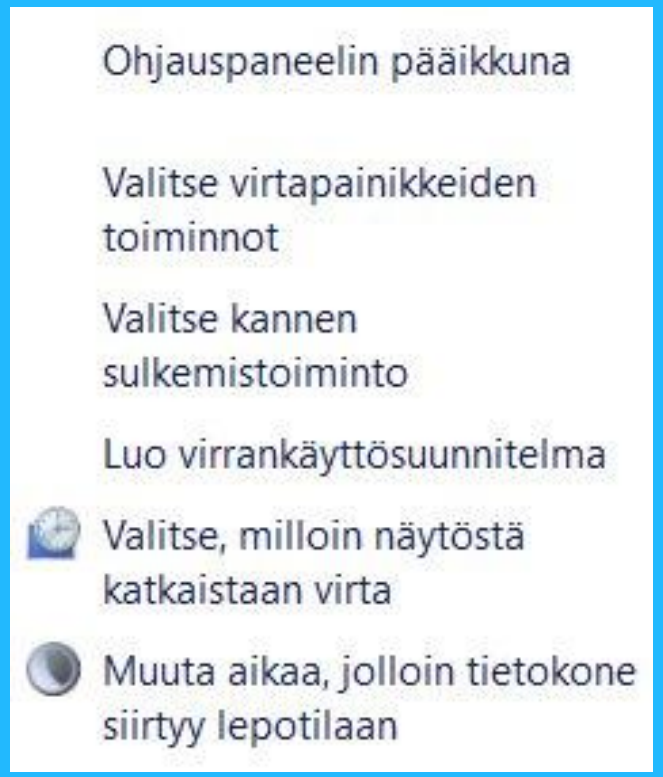

Tietokoneen lepotilan virran kulutuksen säästämiseksi voi ajastaa automaattiseksi (^ yläkuvat) tai sen voi laittaa päälle myös manuaalisesti aloitusvalikosta (« alakuva). Varsinkin joissakin kannettavissa voi olla myös jokin näppäinkäytäntö lepotilaan siirtämiseksi (katso laitteesi ohjeista).

Joihinkin asetuksiin näinkin

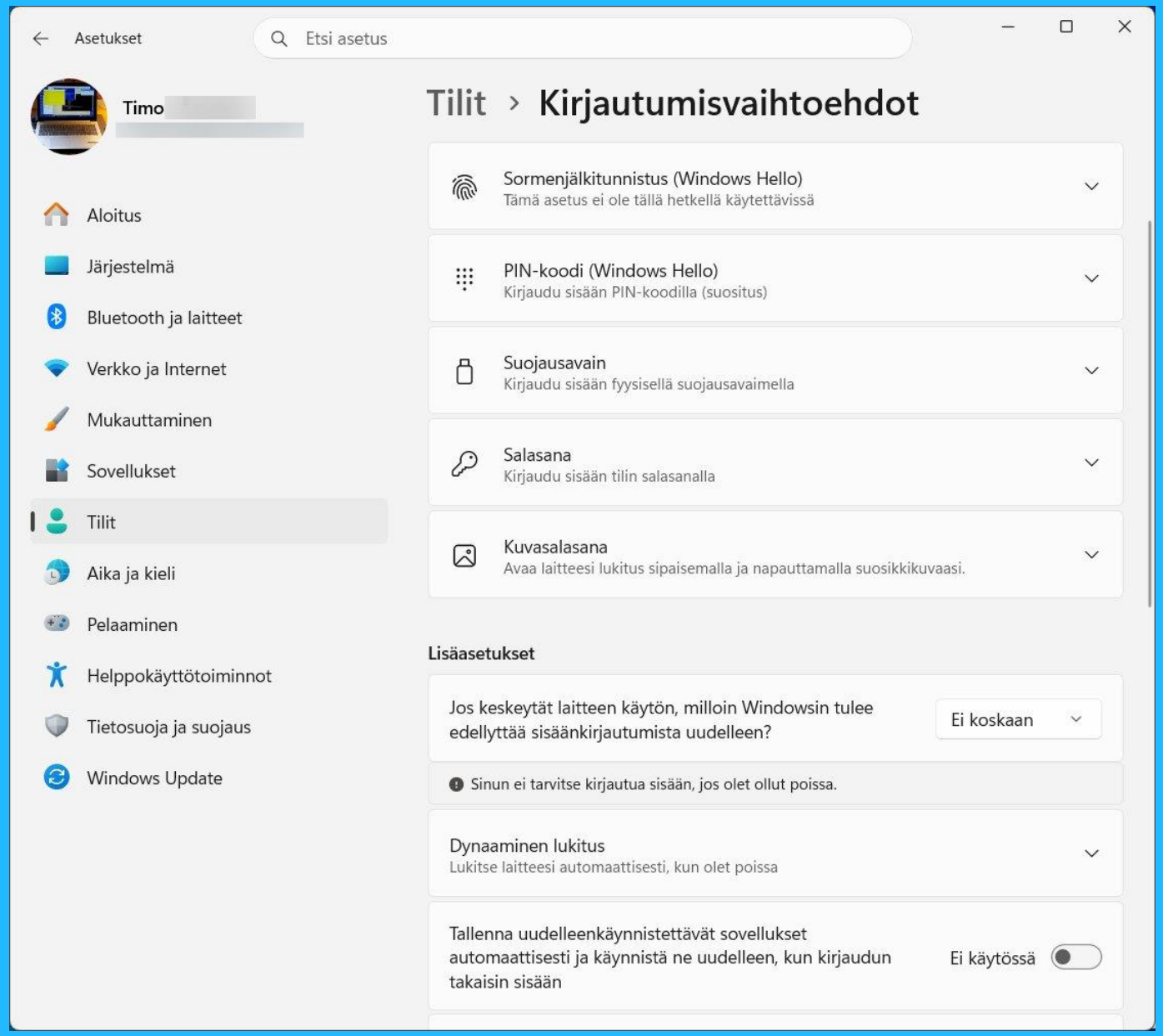

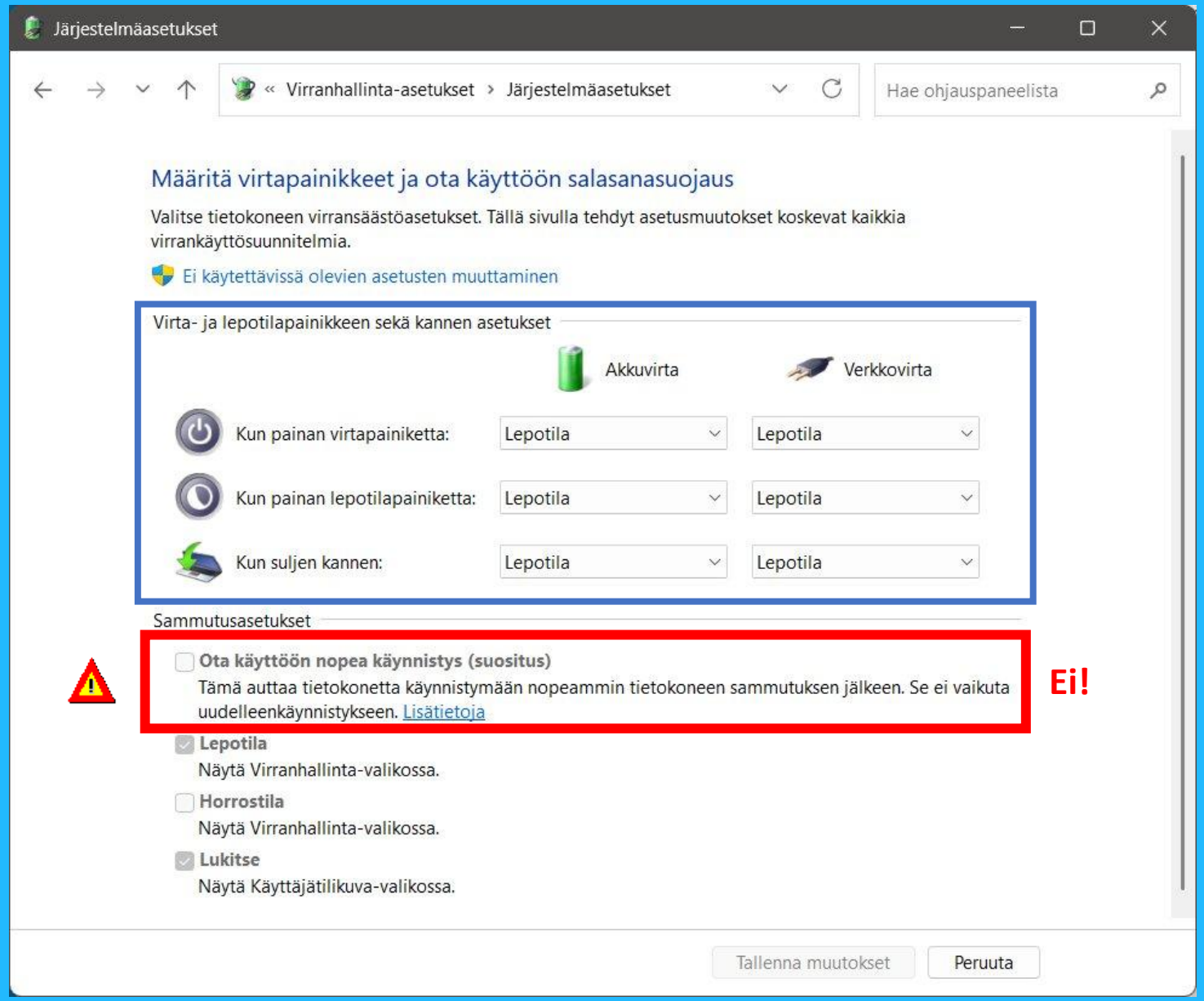

Hyvä tuntea asetukset, mitä vaaditaan näyttöön palaamiseksi

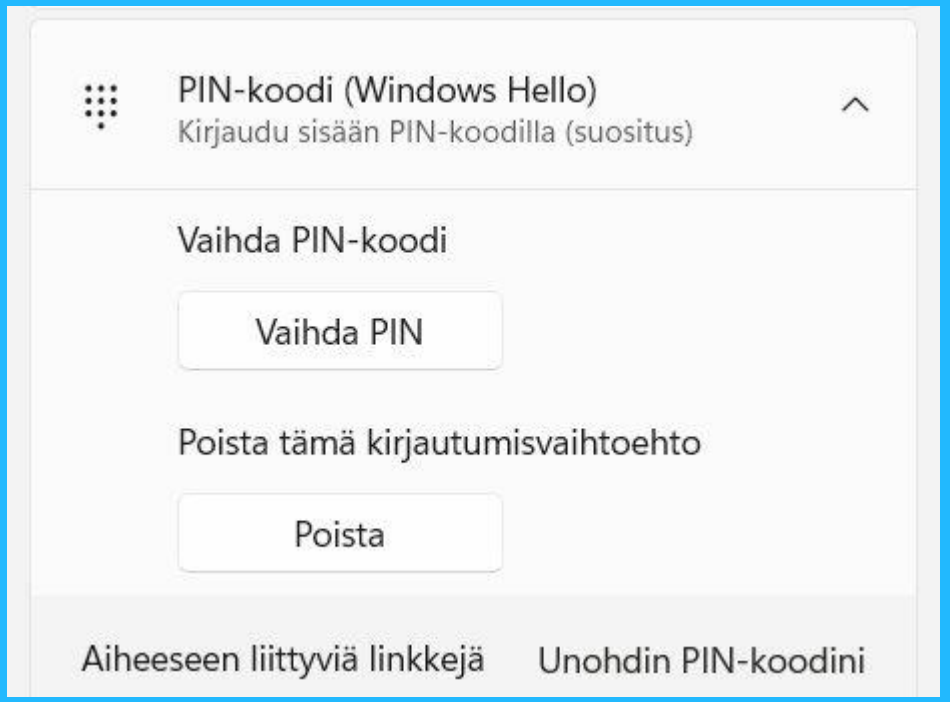
BACK

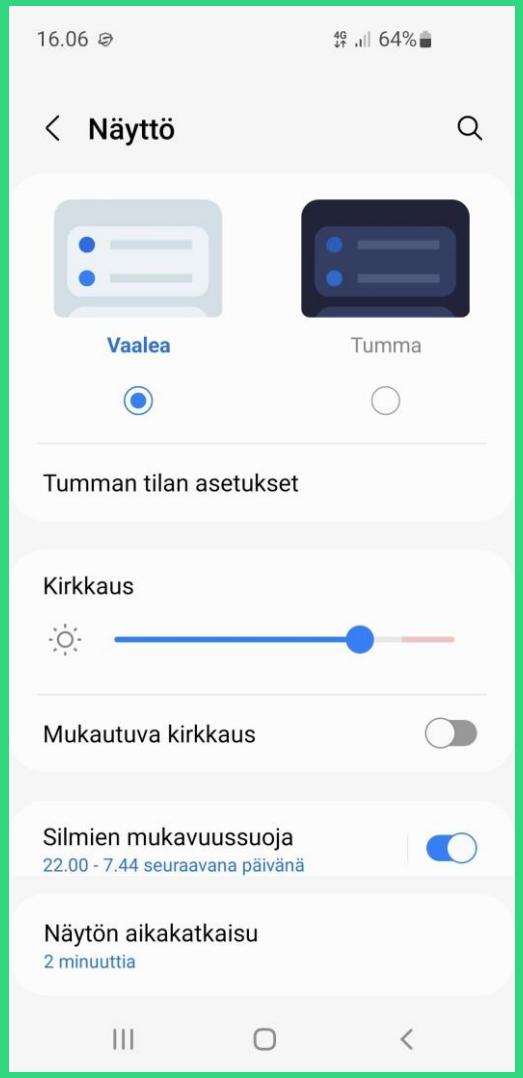
Virtanappulan toiminta. Varo epäonnistuvaa järjestelmän päivittymistä.

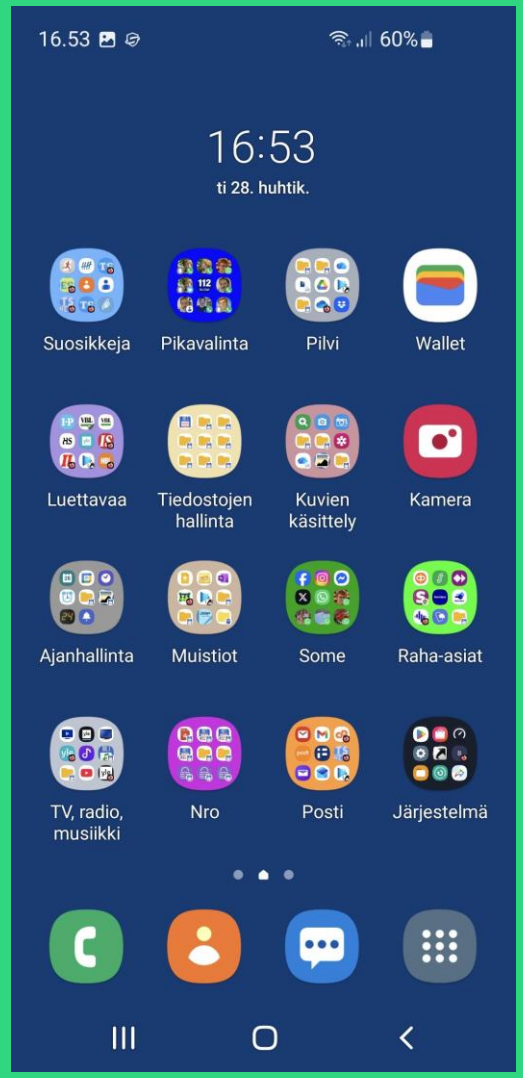
PIN-koodia suositellaan kirjautumisiin 🔑

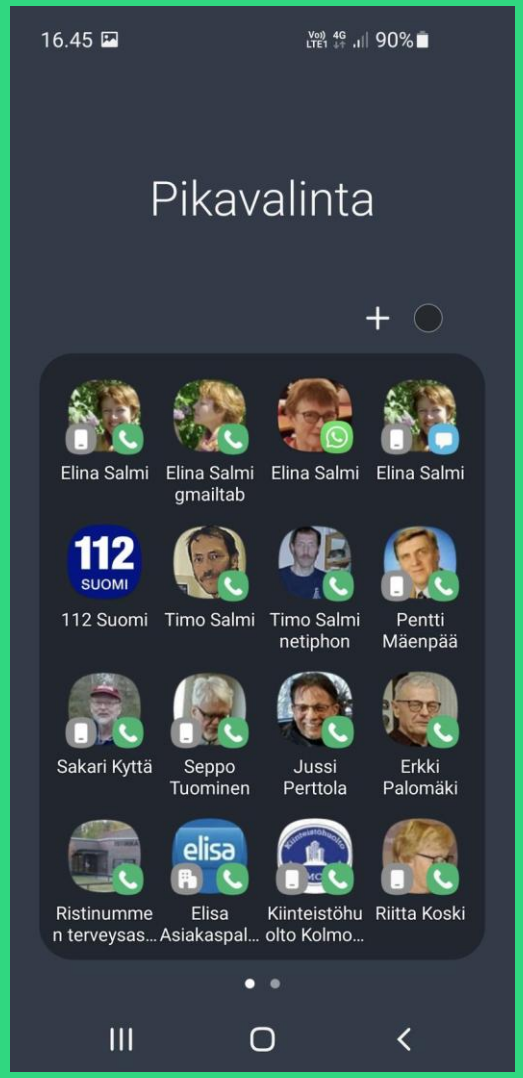
Älypuhelimessa virrankulutuksen säätäminen on vielä oleellisempaa, kuten näytön.

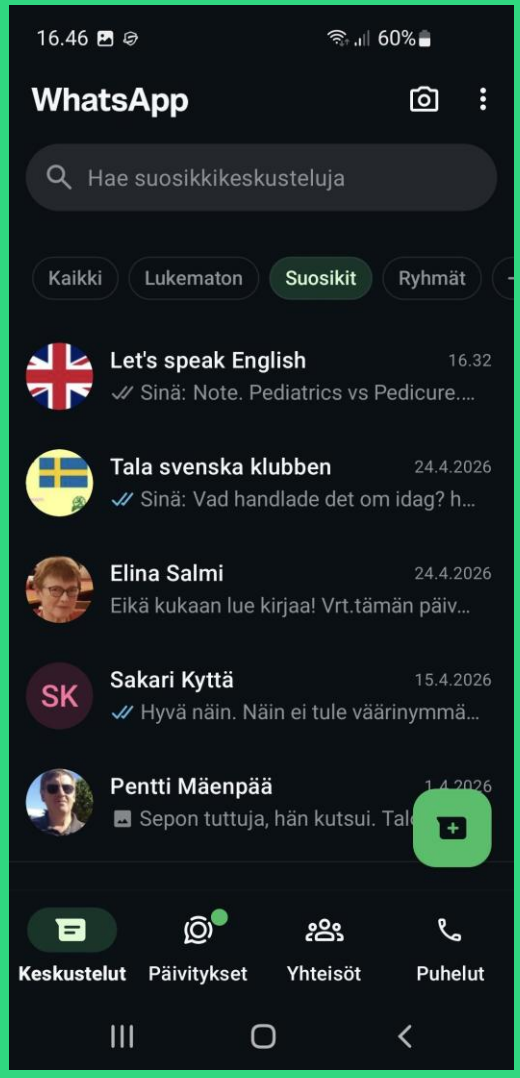
Systeemin asetuksia
Aikakatkaisu lyhytkö?

Taustani valitsen muutenkin valmiiksi tummasävyiseksi

Tumma tila, vähemmän vaaleita pikseleitä

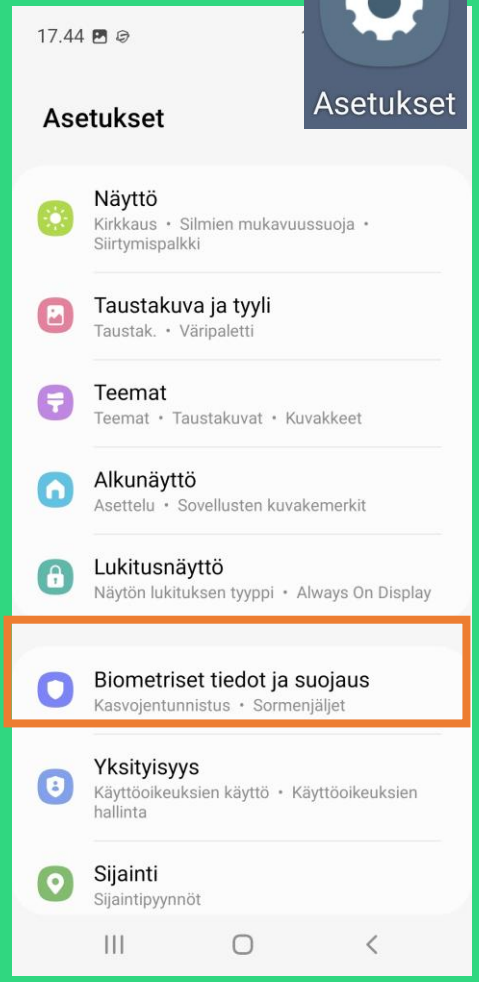

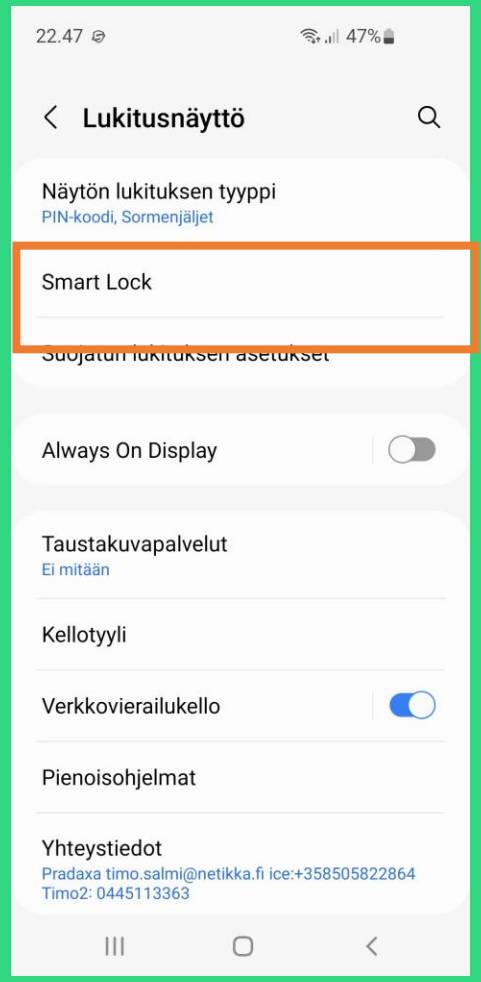
Sovelluksilla voi olla omatkin asetukseksensa

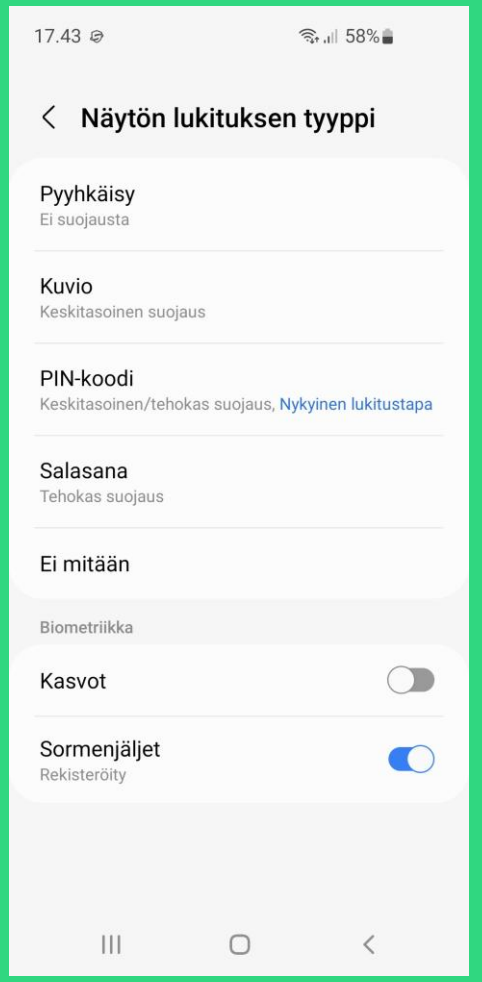
Android älypuhelimen avaaminen

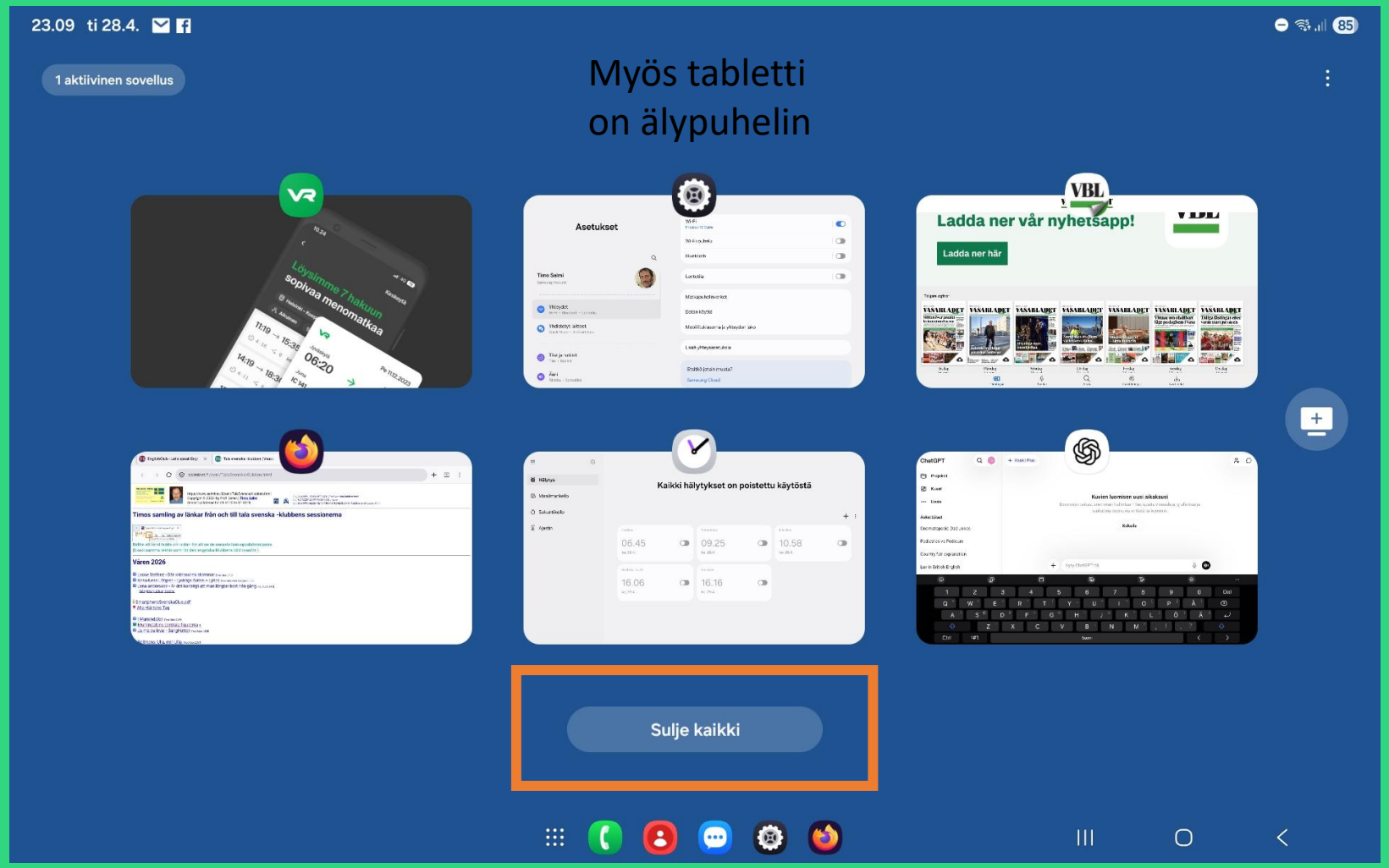

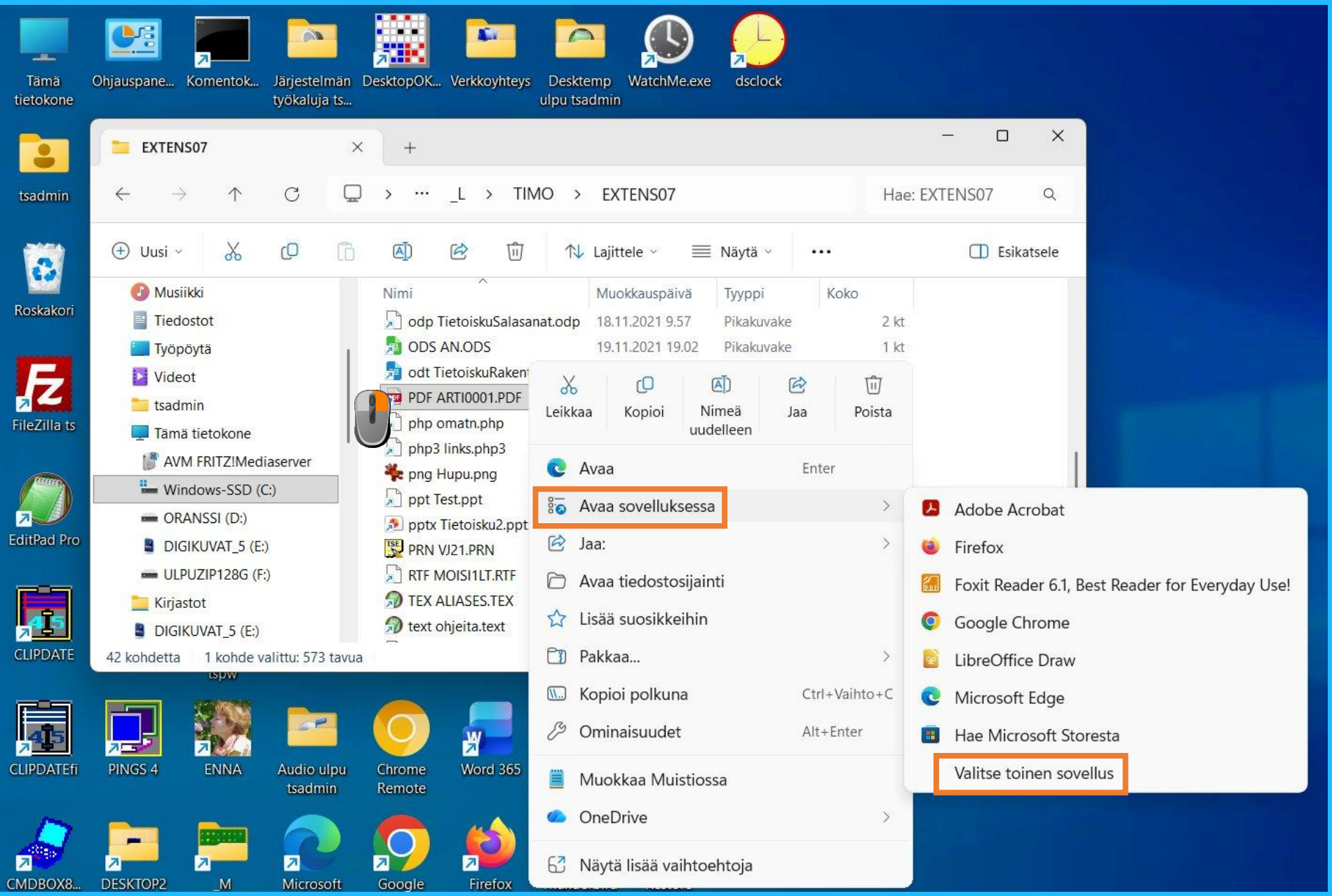
Tärkeää! SIM-kortin PIN-koodi ja lukitusnäytön (mahdollinen) PIN-koodi ovat eri asioita.
Lukitusnäytössä pelkkä pyyhkäisy avaamiseen on iso riski! Tiedosta myös PUK-koodi.

Sulje taustalle jääneet ohjelmat kuormittamasta

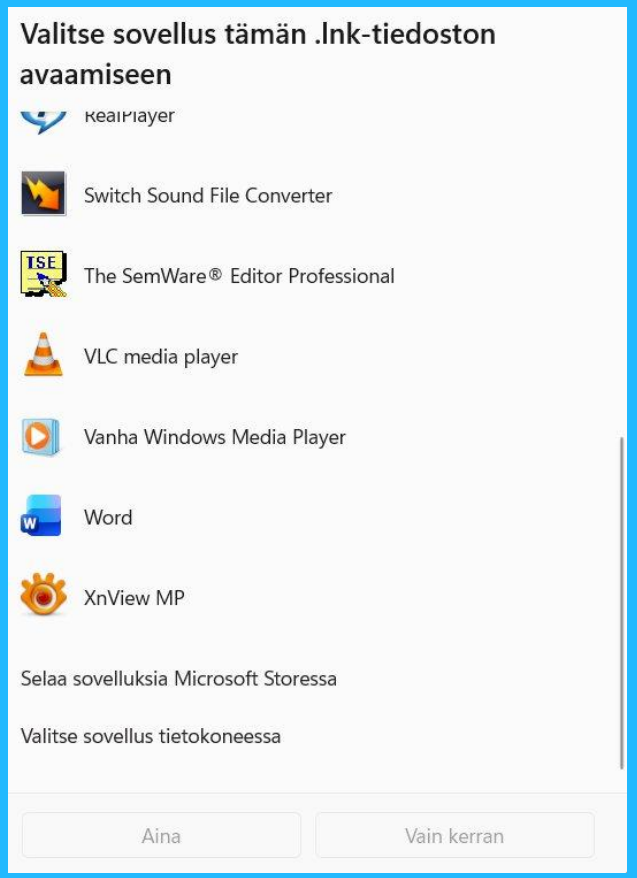

Tiedoston avaamiseen käytettävän sovelluksen valitseminen, Tapa 1

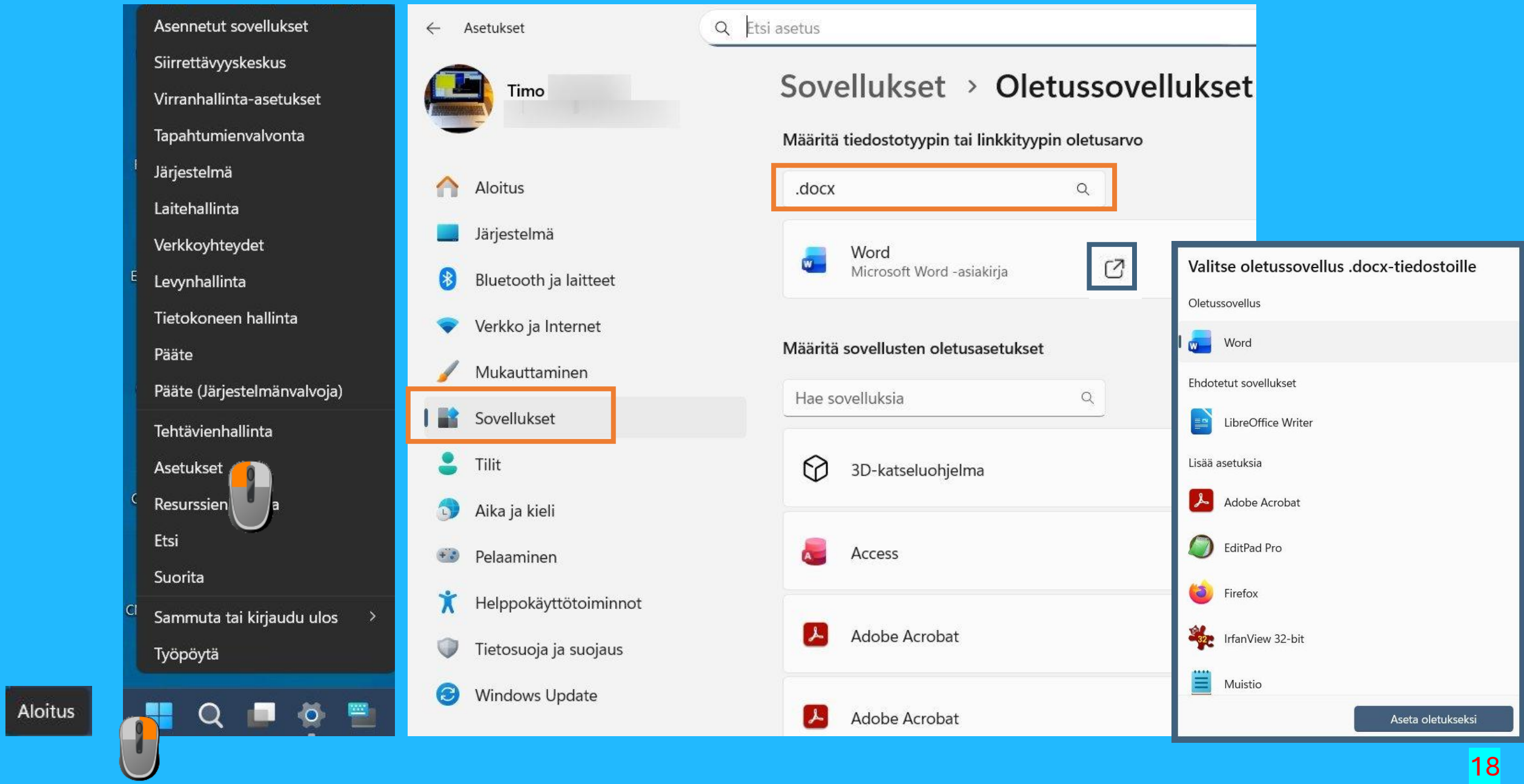

Tiedoston kaksois-klikkaus avaa oletussovelluksella

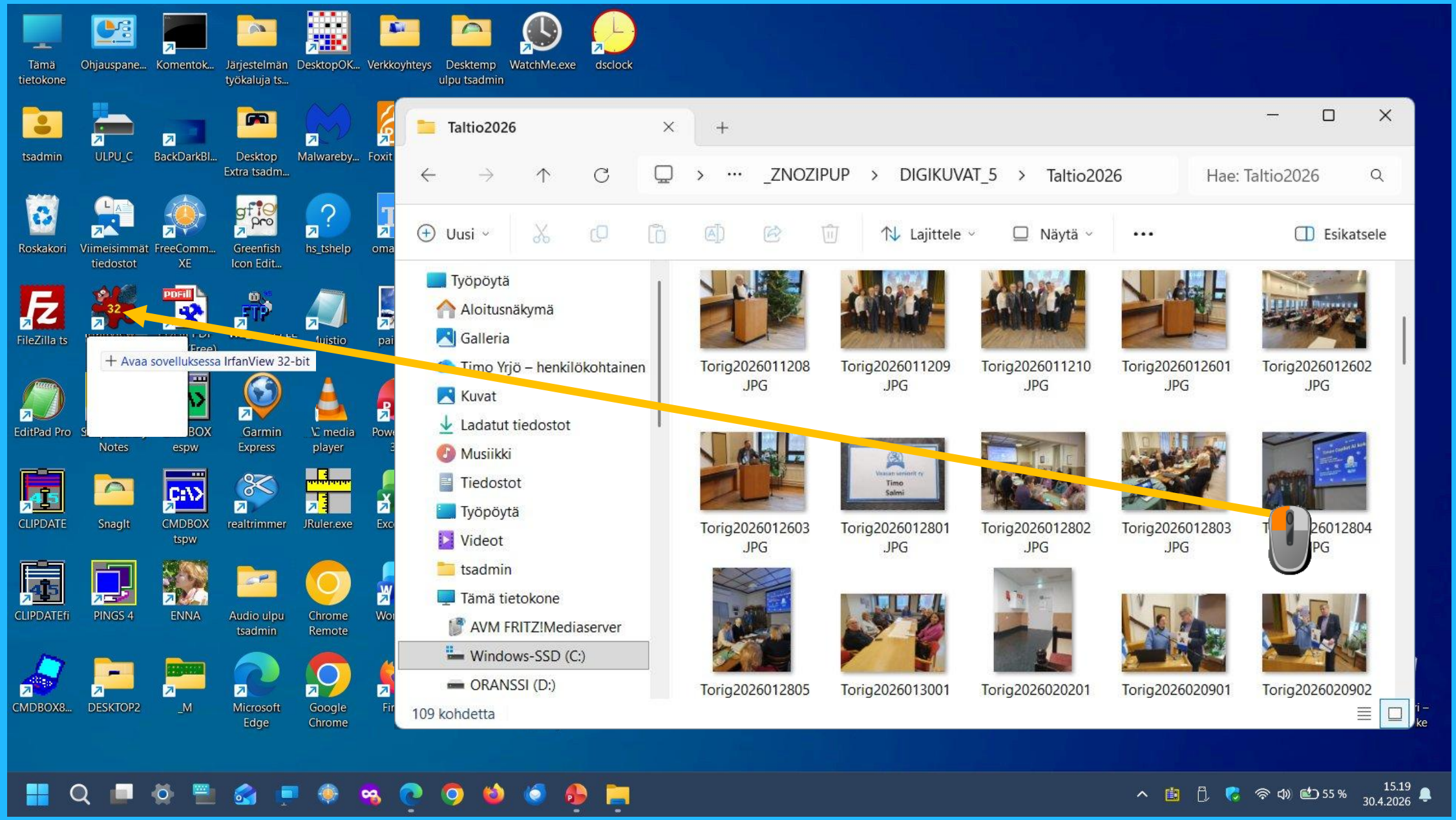

Tiedoston avaamiseen käytettävän sovelluksen valitseminen, Tapa 2

Tiedoston avaamiseen käytettävän sovelluksen valitseminen, Tapa 3, vedä

Missä on Scroll Lock toiminto? Miten saan sen pois, jos se on vahingossa päällä?

Pöytäkoneen näppäimistössä Scroll Lock on yksi vakionäppäimistä. Kannettavassa tietokoneessa sitä ei välttämättä ole erillisenä näppäimenä, vaan se voi olla jonkin erikoistoiminnon takana. Esimerkkejä:

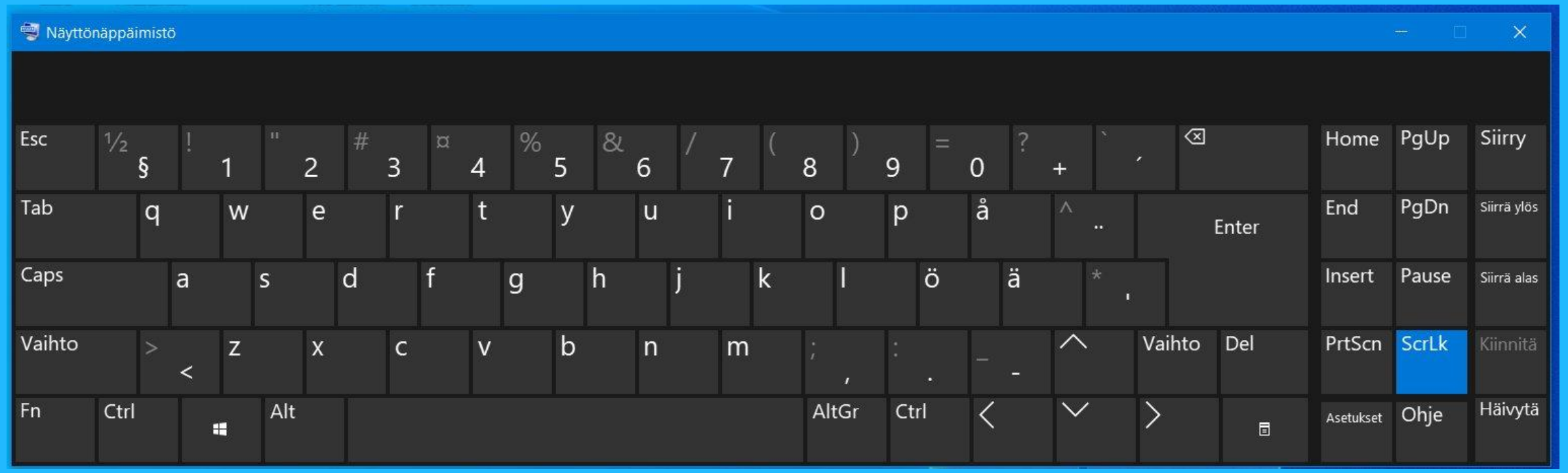
Lenovo Ideapad 330: Fn + C
Lenovo Gaming 3: Fn + K

Asus N73S: fn+ num lk
Lenovo B5400: Fn + Insert

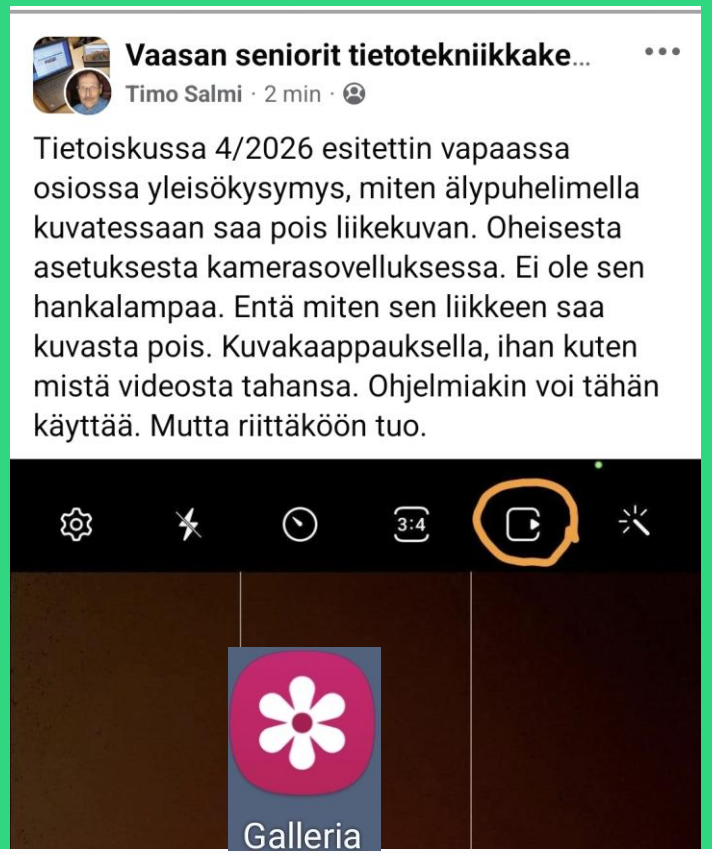
Suositeltavaa: Laita Asetuksista Helppokäyttötoiminnoista päälle merkkiääni painettaessa Caps Lock-, Num Lock- Tai Scroll Lock –näppäintä. Vrt aikaisempi dia.

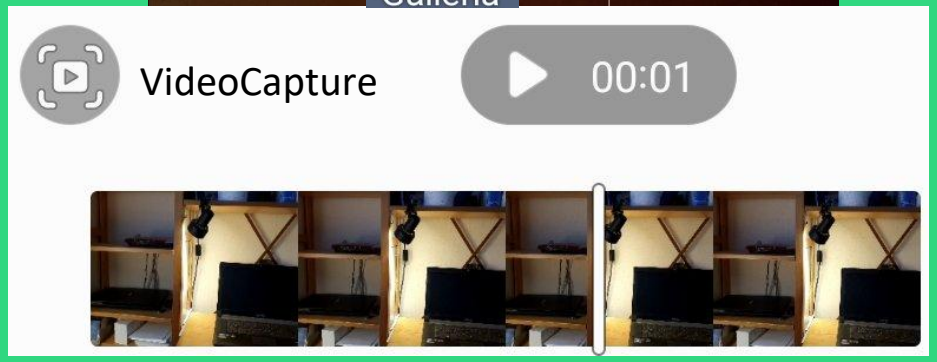
Vaihtoehtona hyödynnä näyttönäppäimistöä

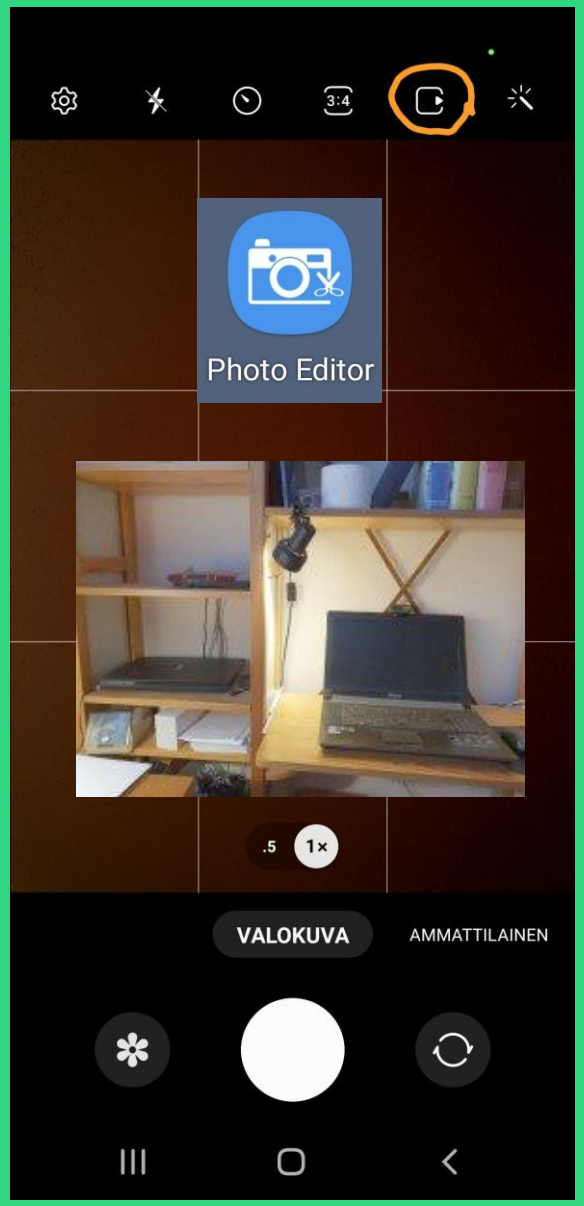

Yksi kiusankappale lisää älypuhelmessa: Liikekuva (Motion Photo) 🏃

Timo Salmi https://www.facebook.com/groups/VaKaSeTietotekniikkakerho

Ylläpitäjä · Eniten osallistunut · 1 pv ·

Niille meistä, joilla on vielä käytössään (myös) jokin Windows 10 tietokone, tiedoksi jälkikäteinen turvapäivitys. Vastaavaahan tapahtui myös pakkosiirtymän 7-->10 jälkeen. Mutta, jos käytössä siis on edelleen W10, ainakin on syytä hankkia jokin hyvä tietoturvaohjelma ja olla muutoinkin erityisen varovainen. Itselläni on Bitdefender Antivirus Free (mutta se on englanninkielinen).

Se oli siinä. Kiitoksia mielenkiinnosta!

🤭

